

A 89/2023. (IV. 27.) határozat melléklete

BESZÁMOLÓ
SAJÓSZENTPÉTER VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
2022. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
1. A gyermekek védelmének rendszere	3
2. Demográfiai adatok	4
A település demográfiai mutatói.....	4
3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása.....	5
3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.....	5
3.2 Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása.....	7
3.3 Kiegészítő pénzbeli ellátás.....	10
3.4 Gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés	10
3.5 Önkormányzati rendelet alapján önként vállalt pénzbeli és természetbeni ellátások.....	13
4. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása	13
4.1 A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat célja, szakmai feladatai	14
4.1.1 A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése	15
4.1.2 A veszélyeztetettség megszüntetése.....	16
4.1.3 A családok szociális helyzetének javítása, adományok közvetítése	17
4.1.4 Tanácsadás, hivatalos ügyekben való segítségnyújtás	17
4.1.5 Prevenációs és szabadidős szolgáltatások.....	17
4.1.6 Környezettanulmány készítése.....	18
4.1.7 Tájékoztatás.....	18
4.1.8 Adatok a Szolgálat 2022. évi működéséről.....	18
4.2 A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 2022. évi szakmai tevékenységének összegzése.....	19
4.3 A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása	20
5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések .	21
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása	21
6.1 A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2022. évben.....	21
6.2 A bűnelkövetés okai:.....	22
7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok:	23

Bevezetés

Tisztelt Képviselő Testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

E célok elérése érdekében a törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogai érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmét biztosító, pénzben és természetben nyújtott, valamint személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, az ellátások finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, továbbá a gyermekvédelmi gondoskodás egyes formáit, fő szabályait és a gyámügyi igazgatás szervezetét.

A törvény végrehajtását a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet szabályozza.

A Gyvt. szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

1. A gyermekek védelmének rendszere

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint jogszabályban meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- az otthonteremtési támogatás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása
- gyermekek átmeneti gondozása
- gyermekek esélynövelő szolgáltatásai

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás
- utógondozói ellátás
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

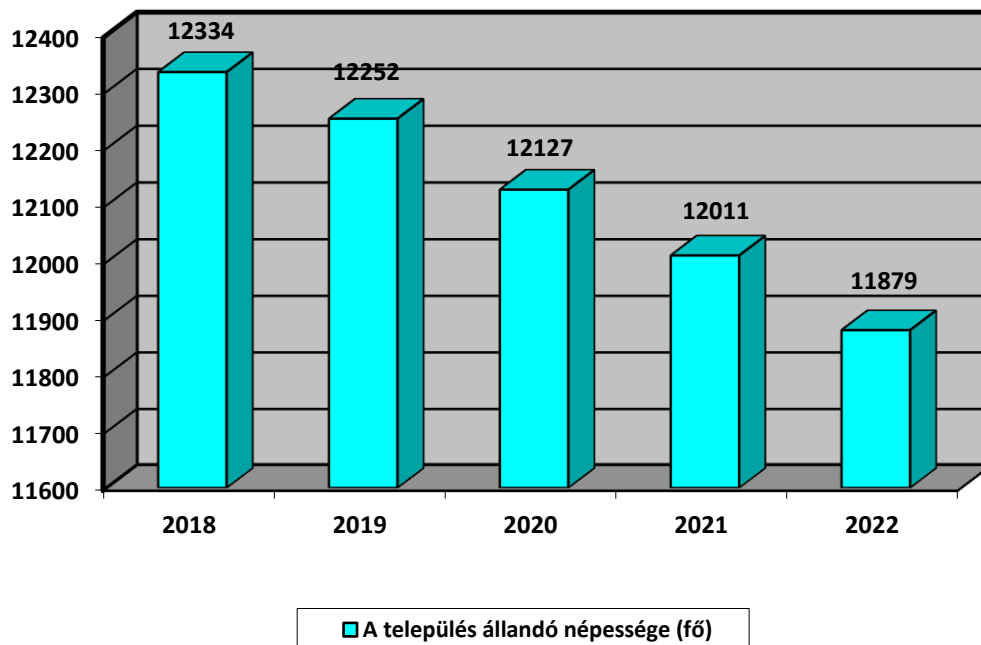
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- védelembe vétel,
- családba fogadás,
- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- nevelésbe vétel,
- nevelési felügyelet elrendelése,
- utógondozás elrendelése,
- utógondozói ellátás elrendelése,
- megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatalok intézeti ellátása. A fiatalok javítóintézeti neveléséről külön törvény rendelkezik.

Tárgyévben a járási hivatalok feladatkörét képezték egyebek mellett a védelembe vétellel, iskoláztatási támogatás szüneteltetésével, gyermekelhelyezéssel, gyermektartásdíjjal, otthonderemtségi támogatással, kiskorú házasságkötésének engedélyezésével, gyámsági, gondnoksági, valamint vagyonkezeléssel kapcsolatos ügyekben történő eljárás. A települési önkormányzat hatáskörébe tartozóak a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint ellátások.

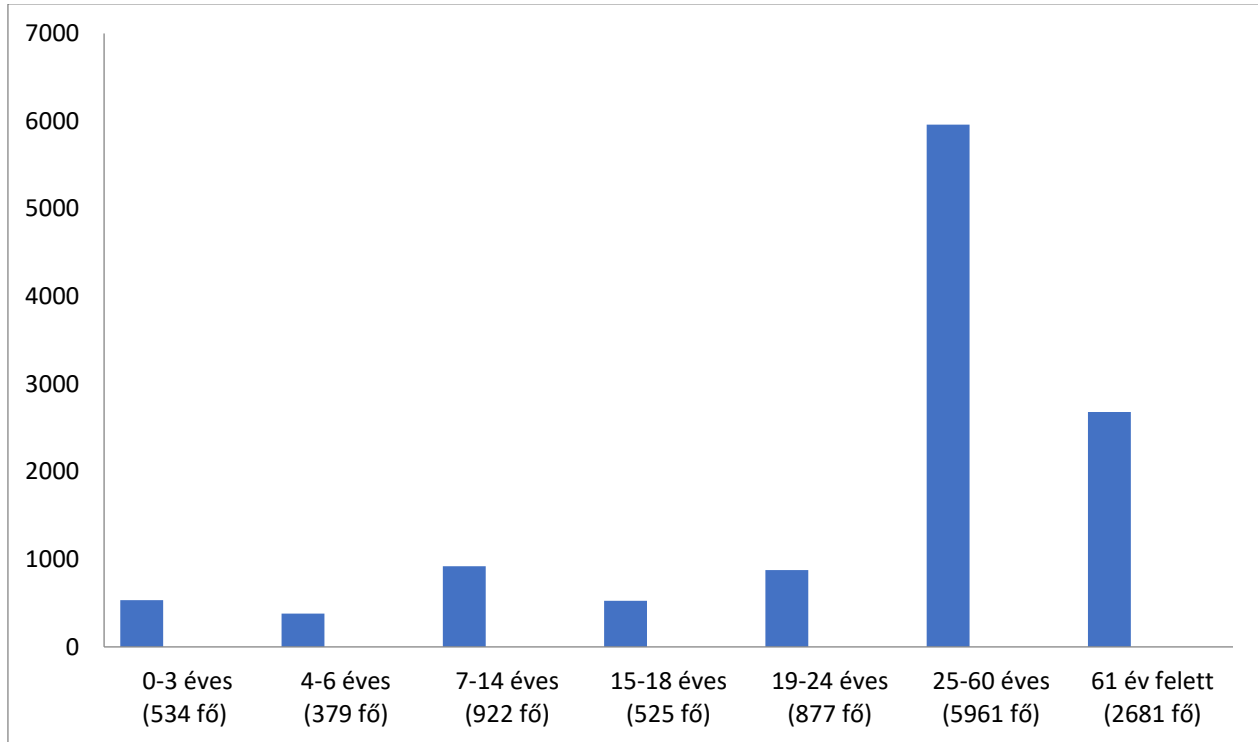
2. Demográfiai adatok

A település demográfiai mutatói

A város állandó népességének száma 2022. december 31. napján 11.879 fő volt. Az előző évhez viszonyítva a lakosság száma 132 fővel csökkent.

Lakosság számának alakulása korcsoportonként

A fenti adatokból megállapítható, hogy a 0 – 18 éves korosztály száma az állandó népességben belül 2360 fő volt, amely az előző évhez képest (2393 fő) mérsékelten csökkenő tendenciát mutat.

3. Az önkormányzat által nyújtott pénzügyi és természetbeni ellátások biztosítása

A Gyvt. alapján az önkormányzat által **kötelezően nyújtandó pénzügyi és természetbeni ellátások:**

- **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,**
- **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása,**
- **pénzügyi ellátás,**
- **gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés.**

A Gyvt., valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) felhatalmazása alapján megalkotott **önkormányzati rendelet alapján önként vállalt pénzügyi és természetbeni ellátás:**

- **rendkívüli települési támogatás,**
- **lakhatást elősegítő (fűtési/lakásfenntartási) települési támogatás,**
- **hallgatói támogatás,**
- **természetbeni étkeztetés.**

3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés és – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére,
- évente kétszer alapösszegű pénzügyi támogatásra, és

- külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményekre (ingyenes tankönyv, a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának alapja, a közműfejlesztési támogatás és védendő fogyasztói státusz megállapítása).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek alapösszegű támogatásának összege 6.000,- forint, míg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek emelt összegű támogatásra jogosultak, melynek összege 6.500,- forint. Mindezek alapján 2022-ben a fentiek szerinti pénzbeli támogatás formájában nyújtott ellátásra a költségvetésből a pótigényekkel együtt összesen 5.918.000,- Ft került kifizetésre augusztus és november hónapokra az alábbi megoszlásban:

2022	Alapösszegű támogatásban részesülők száma (fő):	Alapösszegű támogatás összege összesen (6000Ft/fő):	Emelt összegű támogatásban részesülők száma (fő):	Emelt összegű támogatás összege összesen (6500Ft/fő):	Tárgyhónapban kifizetett összes támogatás összege (Ft):
Augusztus	183	1.098.000	395	2.567.500	3.665.500
Pótigény	3	18.000	3	19.500	37.500
November	68	408.000	278	1.807.000	2.215.000
Pótigény	-	-	-	-	-
Összesen	254	1.524.000	676	4.394.000	5.918.000

Ez az adat tartalmazza azoknak a nagykorúvá vált gyermekeknek a támogatását is, akik saját jogon részesülnek kedvezményben.

Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

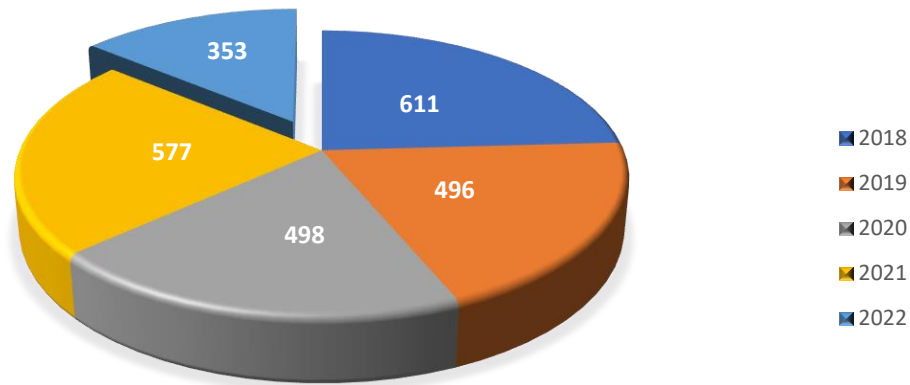
- ❖ nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, és 23. életévét nem töltötte be, vagy
- ❖ felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, feltéve, hogy a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. A kifizetett összeg 100%-ban állami finanszírozású.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása jövedelemhatárhoz kötött, melynek mértéke 2022. évben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (továbbiakban: nyugdíjminimum) 135%-a (38.475,-Ft), egyes kivételes esetekben 145%-a (41.325,-Ft) volt. A veszélyhelyzet ideje alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeinek egyes szabályaitól való eltérésről szóló 344/2022. (IX. 9.) Korm. rendelet a jövedelemhatár emeléséről döntött, mely alapján a jogosultság megállapítására azokban az esetekben került sor, ahol a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladta meg a nyugdíjminimum 165 %-át, illetve meghatározott feltételek fennállása esetén a 185%-át.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről elmondható, hogy a településünkön ez a legtöbb család által igénybe vett támogatási forma.

Az alábbi grafikonon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának alakulását figyelhetjük meg az elmúlt négy évben:

RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNY

2022. december 31-én összesen **353** gyermek volt jogosult a kedvezményre, melyből 7 nagykorú személy saját jogán igényelte meg a támogatást.

3.2 Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A fentiekben ismertetett „klasszikus” kedvezményen kívül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődően kerülhet sor a **hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet** megállapítására.

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése értelmében **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül **egy fennáll**:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb **alapfokú iskolai végzettséggel** rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti **aktív korúak ellátására jogosult** vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző **16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott** személy,
- c) a gyermek **elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei**, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben (az ITS alapján településünkön három szegregátum található: 1. Fecskeszög, 2. Somogyi Béla utcai szegregátum, 3. Újbányatelep) vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A. § (2) bekezdése értelmében **halmozottan hátrányos helyzetű**

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a Gyvt. 67/A.§ (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll,**
- b) a **nevelésbe vett gyermek,**
- c) az **utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló** fiatal felnőtt.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló eljárás a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tekintetében illetékességgel rendelkező települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik. A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg **kérelemre** – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásával kapcsolatos **nyilvántartás** vezetése a jegyző feladata.

A települési önkormányzat jegyzője a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatát, a határozat jogerőre emelkedését követő öt napon belül tájékoztatásul megküldi annak a bölcsődének, nevelési-oktatási vagy felsőoktatási intézménynek, ahol a gyermek bölcsődei ellátásban részesül, vagy amellyel a gyermek (nagykorúvá vált gyermek) óvodai, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban áll.

Településünkön 2022. december 31-én **353 gyermek** részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ebből **285** gyermek részére kezdeményezték a hátrányos helyzet/halmozottan hátrányos helyzet megállapítását. A **285** gyermek közül **90** gyermek esetében hátrányos helyzet, **195** gyermek esetében pedig halmozottan hátrányos helyzet megállapítására került sor.

A hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó 2022. évi adatokat az alábbi táblázat mutatja be:

Megnevezés	12.31-én jogosultak	A 12.31-én jogosultak korcsoportonkénti megoszlása				
		0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 -
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (Rgyvk) részesülők	353	45	56	171	72	9
Rgyvk-ben részesülőkből HH/HHH megállapítását kérők	285	38	44	137	59	7
Megállapított HH száma	90	14	12	39	21	4
Megállapított HHH száma	195	24	32	98	38	3

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a köznevelés területén biztosított kedvezmények, támogatások, illetve jogosultságok:

Óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés

A **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek, tanulók iskolai sikeressége érdekében óvodai fejlesztő programot, valamint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést (Integrációs Pedagógiai Rendszer) kell szerveznie az óvodának, iskolának. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: együttnevelés, egyéni tanulástámogatás a tanulók számára, a szülőkkel való kapcsolattartás, intézményfejlesztés. A programokról az óvodákban, iskolákban lehet tájékozódni.

Arany János Tehetséggondozó Program. Arany János Kollégiumi Program és Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program

Az Arany János Tehetséggondozó Program, az Arany János Kollégiumi Program és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program az érettségi megszerzéséhez és a felsőfokú tanulmányok folytatásához szükséges felkészüléshez, a sikeres szakmaszerzéshez nyújt tanulási, szociális, egészségügyi támogatást **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű**, valamint rászoruló tanulók számára kollégiumi elhelyezéssel. Az Arany János Tehetséggondozó Programnak és az Arany János Kollégiumi Programnak előkészítő évfolyama is van, ezek a programok 5 évesek. Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program 3 éves. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: tehetségszolgálat, egyéni fejlesztési és tanulási tervek kialakítása, pályaválasztás segítése, tanulmányi versenyeken, kulturális és sportrendezvényeken való részvétel, szociális hozzájárulás biztosítása. A 8. évfolyamos tanulók pályázat útján jelentkezhetnek a programokba, a pályázatokat az Emberi Erőforrások Minisztériuma jelenteti meg minden év szeptemberében (a programokról tájékozódni lehet az alábbi honlapokon: www.kormanyv.hu/Emberi Erőforrások Minisztériuma/Köznevelésért Felelős Államtitkárság; www.ajtp.hu; www.ajkp.hu; www.ajkszp.hu)

Útravaló Ösztöndíjprogram

Az Útravaló Ösztöndíjprogram célja egyfelől a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítése, másrészt a természettudományos érdeklődésű tanulók tehetséggondozása. Az előbbi cél támogatása az Útravaló Ösztöndíjprogram esélyteremtő alprogramjai keretében történik.

Az Út a középiskolába alprogram célja a tanulók felkészítése érettségire adó középiskolában való továbbtanulásra; az Út az érettségihez alprogram a középiskola sikeres befejezéséhez segíti hozzá a tanulókat; az Út a szakmához alprogram a szakiskolai tanulók tanulási nehézségeinek leküzdéséhez járul hozzá; az Út a diplomához alprogram célja a hátrányos helyzetű hallgatók felsőoktatási esélyegyenlőségének javítása, felsőfokú tanulmányaik megkezdésének támogatása. A programokba történő jelentkezés pályázati úton történik, a pályázati felhívások a <http://www.emet.gov.hu/felhivasok> honlapon találhatóak.

Az alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása

Minden esetben ingyenes a **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.

A lemorzsolódás megelőzését szolgáló rendelkezések

A **halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló esetében a tankötelezettség magántanulóként történő folytatásához az iskola igazgatójának be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét. Fizetési hátralék miatt a **hátrányos helyzetű** tanuló tanulói jogviszonya, kollégiumi tagsága nem szüntethető meg.

Iskolai felvétel

Az oktatási esélyegyenlőség javításának érdekében, ha a településen több általános iskola működik, az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, előnyben kell részesítenie a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat**. A középfokú iskola a felvételi vizsgák befejezése után rangsorolja a jelentkezőket, a rangsorolás során az azonos eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a **halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat**.

3.3 Kiegészítő pénzbeli ellátás

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdése és 20/B. §-a alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt - tartásra köteles - hozzátartozó havonta az öregségi nyugdíj legkisebb összege 22 %-ának megfelelő mértékű pénzbeli ellátásra jogosult, ha nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

2022-ben egy esetben került sor kiegészítő pénzbeli ellátás megállapítására.

3.4 Gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés

Városunkban a gyermekétkeztetés intézményes keretek között történik.

A Gyvt. 21/B. § (1) - (2) bekezdése szerint: „az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen** kell biztosítani
a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj **50%-os normatív kedvezményével** kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Településünkön a Sajószentpéteri Kossuth Lajos Általános Iskola két tagiskolával, a Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos óvoda két tagóvodával működik.

Óvodában, bölcsődében és az iskolában szervezett kedvezményes étkeztetésben részesülők számának alakulása

2022. évi átlagléttség (A Városgondnokság könyvelési csoportjának nyilvántartása alapján)

ÓVODÁK	MÓRA F. U. (átlagléttség)	KÖZPONTI (átlagléttség)	SEMMELWEIS (átlagléttség)	ÓVODÁK ÖSSZ. (átlagléttség)
Ingyenes	44	62	50	156
Fizetős 50%	0	0	0	0
Fizetős 100%	1	6	1	8
Összesen:	45	68	51	164

BÖLCSŐDE (átlagléttség)	
Ingyenes	19
Fizetős 50%	0
Fizetős 100%	2
Összesen:	21

ISKOLÁK	KOSSUTH (átlagléttség)	HUNYADI (átlagléttség)	MÓRA (átlagléttség)	ISKOLÁK ÖSSZ. (átlagléttség)
Ingyenes	68	37	100	205
Fizetős 50%	45	13	15	73
Fizetős 100%	90	44	7	141
Összesen:	203	94	122	419

2022. évi szünidei gyermekétkeztetés

A 2022. évi szünidei gyermekétkeztetés a Gyvt. 21/C. §-a, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 13. §-a, 13/A. §-a és 13/B. §-a, a gyermekétkeztetéséről szóló 22/2021. (VIII. 30.) önkormányzati rendelet, valamint a Képviselő-testület e tárgyban hozott

- a 2021/2022. tanév évközi - őszi, téli, tavaszi - szünidei gyermekétkeztetés megszervezésének feltételeiről szóló 349/2021. (IX. 23.) határozata,

- a 2022/2023. tanév évközi - téli, tavaszi - szünidei gyermekétkeztetés megszervezésének feltételeiről szóló 176/2022. (X. 20.) határozata,
- a téli tanítási szünet munkaszüneti napjaira hideg élelmiszer-csomag biztosításáról szóló 160/2022. (IX. 29.) határozata

alapján került lebonyolításra.

A Gyvt. alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, a kizárólag rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére pedig ingyenesen biztosíthatja. Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időszaka a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott

- őszi, téli és tavaszi szünetben a nappali rendszerű intézmények - bölcsőde, óvoda, iskola - zárvatartásának időtartama alatt valamennyi munkanap,
- a nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanap a nappali rendszerű intézmények - bölcsőde, óvoda, iskola - zárvatartásának időtartama.

Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés természetbeni ellátásként nyújtott déli meleg főétkeztetés, amely a tavaszi szünet időszakában az étel kiszállításával, a nyári, őszi és téli szünet időszakában elvitellel volt biztosított a Sajószentpéteri Közétkeztetési Nonprofit Kft. székhelyéről.

Az önkormányzat a téli szünetben a tanítási szünet időtartamára eső munkaszüneti napokon hideg élelmiszer-csomagot biztosított a sajószentpéteri állandó lakóhellyel, vagy bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező 1-8. évfolyamon nappali rendszerű oktatásban résztvevő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek, valamint az óvodai nevelésben részesülő és az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű oktatásban résztvevő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

2022-ben az önkormányzat „a települési önkormányzatok szociális feladatainak egyéb támogatása” normatíva terhére a **tavaszi szünetben 2 munkanapon**, a **nyári szünetben összesen 45 munkanapon**, míg a **téli szünetben 6 munkanapon** biztosított ingyenesen déli meleg főétkeztést, illetve a téli szünetben további **4 munkaszüneti napon hideg élelmiszer-csomagot** a fentiekben meghatározott jogosulti kör számára.

A fentiekben túl a Képviselő-testület a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló 20/2020. (IX. 28.) önkormányzati rendelete alapján, a természetbeni étkeztetés keretében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, általános iskola vagy középfokú oktatási intézmény nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő, sajószentpéteri lakóhellyel vagy bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező és életvitelszerűen itt élő gyermekek részére egy naptári évben összesen 50 db, élelmiszerjegy ellenében adható meleg ebéd munkanapokon történő igénybe vételének lehetőségét biztosította. A szülők/más törvényes képviselők jellemzően az évközi illetve a nyári szünetre eső igénybevételi napok megjelölésével nyújtották be a kérelmeket.

2022-ben a szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítása során a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleit, törvényes képviselőit két ízben írásban tájékoztattuk a szünidei gyermekétkeztetés igénybe vételének lehetőségéről, módjáról, időtartamáról és helyszínéről, valamint minderről külön értesítettük a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek szüleit, törvényes képviselőit is. Ezen kívül a szünidei gyermekétkeztetés megkezdése előtt a helyben szokásos módon (honlapon, Sajó Tv-n keresztül) és az intézményeken keresztül is felhívtuk erre a jogosultak figyelmét. A beérkezett kérelmek, nyilatkozatok feldolgozása során megvizsgáltuk, hogy a szünidei gyermekétkeztetés megkezdése előtt, illetve legalább az azt megelőző 30. napon fennállt-e a gyermek jogosultsága.

2022-ben a szünidei gyermekétkeztetést igénybevevők számát az alábbi táblázat mutatja be:

	SZÜNIDŐ TÍPUSA	JOGOSULTSÁG JOGCÍME			összesen (fő)
		hátrányos helyzetű (fő)	halmozottan hátrányos helyzetű (fő)	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult (fő)	
1	tavaszi	36	152	-	188
2	nyári	49	126	59	234
3	téli - meleg ebéd	33	74	17	124
	- hidegsomag	37	115	23	175

3.5 Önkormányzati rendelet alapján önként vállalt pénzbeli és természetbeni ellátások

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét, hogy a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel egyéb pénzbeli és természetbeni támogatásokat állapíthasson meg.

Az Szt. pedig az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy a képviselő-testület a helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt, melynek típusait, megállapításuk, kifizetésük, folyósításuk, valamint felhasználásuk ellenőrzésének szabályait rendeletben határozza meg.

A pénzbeli és természetbeni települési támogatások helyi formáit a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló 20/2020. (IX. 28.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

A rendeletben meghatározott támogatások közül a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére megállapítható **rendkívüli települési támogatás** alkalmas a gyermeket nevelő családok támogatására, de közvetetten a **fűtési/lakásfenntartási támogatás** is betölti ezt a szerepet. **Hallgatói támogatásként** egyszeri pénzbeli támogatásra - a tanulmányokkal kapcsolatos költségek csökkentésére – az a 18. életévét betöltött fiatal felnőtt jogosult, aki felsőoktatási intézményben nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, a 25. életévét még nem töltötte be és a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 425%-át. A támogatás összege hallgatóként 30.000.-Ft, melyet az önkormányzat évente egy alkalommal, a kérelem benyújtását követő hónap 5. napjáig folyósít. 2022-ben összesen 12 fő részesült hallgatói támogatásban, összesen 360.000.- Ft összegben.

4. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás önkéntes alapellátás, melynek keretében a családsegítők szociális segítő tevékenységét végezzék.

A hatósági ügyek (védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, gyám kirendelés, családba fogadás), az utcai szociális munka, a kapcsolattartási ügyelet, a jogi tájékoztatás nyújtása, a pszichológiai tanácsadás 2016. január 1-jével a Család- és Gyermekjóléti Központokhoz kerültek.

A hatósági intézkedések kapcsán a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői továbbra is látnak el feladatot szociális segítőmunka keretében.

4.1 A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat célja, szakmai feladatai

A Sajószentpéteri Területi Szociális Központ és Bölcsőde Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az ellátási területén élő szociális, életvezetési és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, valamint a krízishelyzetbe került egyének és családok számára nyújt segítő szociális alapszolgáltatást. Az alapellátás önkéntes, melynek keretében a családsegítők szociális segítő tevékenységet végeznek.

A hatósági intézkedésekkel (védelembé vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, gyám kirendelés, családba fogadás) kapcsolatban a családsegítők felkérésre szintén feladatokat látnak el.

A feladatellátását meghatározó jogszabályok:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39. §-a, és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64. §-a.

Célja az egyének és családok életvezetési képességének megőrzése, fejlesztése, a problémák kialakulásának megelőzése, kiváltó okok feltárása, krízishelyzetek kezelése, a veszélyeztetettségi tényezők megszüntetésére törekvés a szociális munka eszközeinek, módszereinek, valamint a szociális szakember készségeinek alkalmazásával.

Feladatai:

- A gyermekkel és családjával végzett szociális segítő munkával elősegíti a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását.
- Megállapodást köt az alapellátás keretében önként vállalt együttműködésre.
- Családsegítéssel a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésére törekszik a családi konfliktusok megoldásának elősegítésével, a család működési zavarainak helyreállításával, életvezetési tanácsok adásával.
- Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsot ad, vagy az ehhez való hozzájutást megszervezi.
- A klienseket tájékoztatja a törvényben és a helyi rendeletben szabályozott szociális ellátások igénybevételének lehetőségeiről.
- A válsághelyzetben lévő várandós anyát támogatja, segíti, megfelelő tanácsokkal látja el.
- Prevenációs és szabadidős programokat szervez.
- Hivatalos ügyeket intéz.
- Kezdeményezi az egészségügyi ellátások, és pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.
- Működteti a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert, szervezi a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködést.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a fentiekén túl:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,

- veszélyeztetettség esetén rögzíti a Gyermekjeink védelmében elnevezésű informatikai rendszerben (GYVR) a vonatkozó adatokat,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a jogszabályban szabályozott zárt adatkezelés kötelezettségét,
- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- elvégzi az adminisztrációs feladatokat.

4.1.1 A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Sajószentpéteren a jelzőrendszer tagjai:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, különösen a védőnői szolgálat, a házi orvosok, a házi gyermekorvosok,
- bölcsőde,
- köznevelési intézmények és szakképző intézmény,
- pedagógiai szakszolgálat,
- rendőrség,
- pártfogó felügyelői szolgálat
- egyházi jog személy (Baptista Tevékeny Szeretet Misszió Új Esély Központ)
- a települési önkormányzat jegyzője.

A jelzőrendszer munkájának szervezése, koordinálása a Szolgálat feladata. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással is együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A koronavírus világjárvány miatt bevezetett veszélyhelyzet 2022. évben megszűnt, így a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységét, a mindennapi feladatellátást, a jelzőrendszer működését, a közösen végzett munkát alapvetően már nem befolyásolták korlátozások.

A Szolgálat koordinációs tevékenysége kapcsán szakmaközi megbeszélések lebonyolítására, esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezésére, személyes, valamint telefonon történő konzultációkra került sor. A jelzőrendszeri működés, a közös munka éves értékelése a jelzőrendszeri tagok által előzetesen beküldött írásos tájékoztatás, valamint az előző évi intézkedési terv elemzése alapján készült el.

2022. évben 6 szakmaközi megbeszélést tartott a Szolgálat, melynek témái voltak:

- A jelzőrendszer 2021. évi működésének értékelése.
- Aktualitások.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a jogszabályi előírásoknak megfelelően 2022-re vonatkozóan elkészítette az intézkedési tervet, amely a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetésére, valamint a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítására irányuló célkitűzéseket, konkrét feladatokat tartalmazott (csellengő program, köznevelési intézményekbe kihelyezett konzultációk, adományok folyamatos közvetítése, prevenciós céllal szabadidős, bűnmegelőzési programok szervezése). A dokumentum célcsoportja a 0-18 éves korosztály.

A pandémiás helyzet alakulása a tavalyi évben már nem tette szükségessé járványügyi korlátozások bevezetését, amely pozitív hatással volt az intézkedési tervben megfogalmazott feladatok teljesíthetőségére, az abban szereplő programok/feladatok túlnyomó része megvalósult.

Az intézkedési tervet a jelzőrendszer tagjai többnyire részletesnek, hasznosnak, jól áttekinthetőnek, gyakorlatiasnak ítélték meg, a tervezhető/ütemezhető feladatok segítették a megvalósítást.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal és az egymással való munkakapcsolatot a jelzőrendszer tagjai pozitívan értékelték. Az információáramlást gyorsnak, akadálymentesnek, az együttműködést jónak, segítőkésznek, a jelzett probléma megoldására törekvőnek, és többnyire hatékonynak minősítették. A közös

fellépésnek köszönhetően sikerült pozitív változást elérni egy-egy problémával kapcsolatban, a közösen kialakított megoldási javaslatok építő jellegűek voltak. A Szolgálat visszajelzéseit, adott problémára való reagálását a jelzőrendszeri tagok gyorsnak értékelték.

Írásos tájékoztatóikban a köznevelési intézmények jelezték, hogy az óvodai és iskolai szociális segítők személye továbbra is segítséget jelent a mindennapi munkavégzés során, tevékenységük hatékonyan támogatja az intézményekben a gyermekvédelmi feladatok ellátását.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tapasztalatai, valamint a szakemberektől kapott visszajelzések alapján elmondható, hogy Sajószentpéteren a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer a törvényi előírásoknak megfelelően, szervezeten, jól működött 2022-ben.

4.1.2 A veszélyeztetettség megszüntetése

2022-ben a leggyakoribb veszélyeztetettséget kiváltó tényezők az alábbiak voltak:

- megélhetési problémák, mélyülő szegénység (egyre gyakoribb probléma a megfelelő élelmezés, ruházat biztosítása), lakhatási gondok,
- családszerkezeti, kapcsolati problémák (szülő-gyermek),
- szülői együttműködés hiánya, érdektelenség (alacsony kompromisszumkészség, önérdek előtérbe helyezése a kötelezettségekkel szemben, szülői felelősség-, kötelességtudat hiánya/gyengesége),
- szülővel való kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás nehézségei (változó telefonszámok, lakcímek, melyekről a szülők nem értesítik az illetékes intézményt, szakembert; a KRÉTA rendszer felületét a szülők nem látogatják; egyes esetekben a szülők nem megfelelő stílust és időpontot választanak a pedagógusokkal való kommunikáció során; egyeztetett időpontok rendszeres elmulasztása),
- szülői elhanyagolás (fizikai/érzelmi, következetlen nevelés, nem megfelelő higiénés körülmények, ápolatlanság),
- köznevelési törvény megszegése (rendszeresen óvodába/iskolába járás, igazolatlan hiányzások, illetve magas óraszámú igazolt hiányzás – utóbbi esetében jelentős csökkenés tapasztalható az előző évhez képest –, valamint ehhez kapcsolódóan az igazolások időben történő bemutatása, továbbá a tananyagban történő lemaradás),
- magatartási problémák az intézményekben (tiszteletlenség, iskolán kívüli, családi és családok közötti konfliktusok „bevitele” az iskolába),
- tanulással kapcsolatos problémák (iskolai felszerelés, házi feladat hiánya, képességeken aluli teljesítmény),
- tanácsadáson való részvétel, védőoltások csúszása,
- telekommunikációs eszközök, okostelefon használat egyre fiatalabb korban, ami a gyermekek egészséges fejlődését hátráltatja több területen (megkésett beszédfejlődés, beszédfejlődési zavar, szocializációs, magatartási problémák gyakoribb előfordulása jellemző),
- csavargás, lekötetlen szabadidő.

A veszélyeztető körülmények elhárítása, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a Szolgálat családsegítői személyes segítő kapcsolat keretében gondozási tevékenységet folytattak. Ennek során a szociális munka eszközeit felhasználva, abban nyújtottak segítséget a családoknak, hogy képessé váljanak a gyermek megfelelő testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételek biztosítására. Segítségnyújtottak a szülőknek - szükség szerint új, hatékonyabb nevelési módszerek bevezetésével - a nevelési, gondozási feladataik ellátásához, a családban jelentkező működési zavarok elhárításához. Lehetőség és igény szerint kezdeményezték a szociális alapszolgáltatások keretében nyújtott gondoskodás igénybevételét.

A veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kerültek megszervezésre az esetmegbeszélések, esetkonferenciák, közös családlátogatások.

2022-ben 2 alkalommal került sor a Szolgálatnál esetkonferencia megtartására. A hatósági intézkedés megtétele előtt ennek megszervezése a Szolgálat kötelező feladata (kivéve az azonnali ideiglenes hatályú

elhelyezést, melyet közvetlen és súlyos veszélyeztetettség esetén a jogszabály szerint a családsegítő is kezdeményezhet).

Az esetkonferencia egy adott család ügyében tartott szakmai konzultáció, amely valamennyi érintett szakember és az érintett család részvételével zajlik. Célja a közös problémamegoldás. Ennek hatékonyságáról a szakemberek véleménye megoszlik.

2022-ben a családsegítők 6 alkalommal tettek látogatást a köznevelési intézményekben a pedagógusokkal történő személyes konzultáció biztosítása céljából. Az óvodákban történt egyeztetések 11, az iskolákban zajló megbeszélések összesen 41 gyermeket érintettek. Az esetkonzultációk elsősorban telefonon keresztül valósultak meg, az iskolákkal 47, az óvodákkal 17, a védőnőkkel 74, a pártfogó felügyelővel 13, az esetmenedzserekkel 244 alkalommal.

Esetmegbeszélésre 4 alkalommal került sor (1 esetben oktatási intézményben, 3 esetben a Szolgálat hivatalos helyiségében).

2022-ben a családsegítők a jelzőrendszer tagjaival 103 esetben tettek közös családlátogatást.

4.1.3 A családok szociális helyzetének javítása, adományok közvetítése

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2022-ben folyamatosan fogadta és közvetítette a felajánlott adományokat. Élelmiszercsomagot 153 alkalommal 112 fő részére, ruhaadományt 186 alkalommal 87 fő részére, bútoradományt 5 alkalommal 5 fő részére közvetített a Szolgálat. Rendkívüli települési támogatáshoz kérelem kitöltésében számos esetben nyújtottak segítséget a családsegítők. A „Cipősdoboz-akció” keretében december hónapban 126 gyermek (52 család) részesült ajándékban.

Az RSZTOP Uniós pályázati program keretében élelmiszer csomagot kapnak a jogosultak. Az értesítő levelek kézbesítését a családsegítők az elmúlt évhez hasonlóan 2022-ben is végezték, valamint a Szolgálat biztosított helyet a segélycsomagok kiosztásához.

4.1.4 Tanácsadás, hivatalos ügyekben való segítségnyújtás

A kliensek leggyakrabban szabálysértések elkövetéséből adódó büntetések fizetési képtelensége, a gyerekek után folyósított, illetve saját jogon igénybe vehető szociális juttatások intézésének kapcsán keresték meg a Szolgálatot.

A családsegítők több alkalommal fogalmaztak részletfizetési kérelmet, illetve segítettek családtámogatási ellátások, adó- és TAJ kártya igénylésében. Számos esetben működtek közre telefonon történő ügyintézésben, amely a kliensek számára olykor áthidalhatatlan nehézséget jelent. A Kazincbarcikai Család- és Gyermekjóléti Központ szervezésében működő speciális szolgáltatások közül jogi tanácsadás igénybevételére 4 alkalommal közvetítettek klienseket, pszichológiai tanácsadásra nem volt igénybe vevő.

4.1.5 Prevenációs és szabadidős szolgáltatások

A **szabadidő hasznos eltöltése**, érték-, és ismeretközvetítés, közösségépítés céljából a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az alábbi programokat szervezte.

A tavaszi tanítási szünetben 1, a nyári szünetben 2 alkalommal játszóházi kézműves foglalkozás, 1 alkalommal mesedélután megtartására került sor, összesen 27 gyermek részvételével. 2022. július 9-én a Generációk Kertjében “Családi nap” került megrendezésre. 2022. június 21-én a családsegítők sportvetélkedőt szerveztek, amelyen 19 gyermek vett részt. 2022. augusztus 24-én kirándulás szervezésére került sor az Aggteleki Cseppkőbarlangba, 11 gyermek részvételével. 2022. szeptember 30-án KRESZ-vetélkedő zajlott 5-6. osztályos tanulók részére. A program az esős időjárás miatt a SKLÁI Móra Ferenc Tagiskolában került megrendezésre 20 gyermek részvételével. 2022. december 3-án az ünnepi díszbe öltözött Generációk Kertjében a város gyermekei és szülei találkozhattak a Mikulással, az eseményt játékos és zenés kísérőprogramok színesítették.

Az iskolarendőrökkel a családsegítők rendszeres kapcsolatban állnak, a “Csellengő program” keretében 2022. év folyamán 2 alkalommal zajlott közös ellenőrzés a város területén, tanítási idő alatt, a köznevelési törvényt megszegő gyermekek kiszűrésére.

4.1.6 Környezetanulmány készítése

2022. évben a Szolgálatot környezetanulmány készítésére családba fogadás kérelmezése, gyámsági, gondnoksági, vagyoni, gyermekelhelyezési ügyekben, továbbá házasságkötés engedélyezése, szülői felügyeleti jog gyakorlásának rendezése, örökbefogadás ügyében kérték fel, összesen 66 esetben.

4.1.7 Tájékoztatás

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat folyamatosan tájékoztatta a település lakosságát és a klienseket plakátok, szórólapok, kiadványok, intézményi honlap segítségével az igénybe vehető szolgáltatásokról, valamint más szolgáltatások igénybevételének lehetőségéről.

Ezen belül például:

- gyámhivatal, bíróság elérhetőségéről,
- Gyermekvédő hívószámmal kapcsolatban,
- jogi-, és pszichológiai segítségnyújtás igénybevételének lehetőségeiről,
- a betegjogi, az ellátott jogi és a gyermekjogi képviselő fogadóórairól, elérhetőségéről,
- az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat ingyenes segélyvonaláról,
- családterápiás, párterápiás szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről,
- szociális intézetekbe, családok átmeneti otthonába történő bekerülés módjáról, lehetőségeiről.

4.1.8 Adatok a Szolgálat 2022. évi működéséről

A Szolgálatnál megjelent igénybe vevők száma (0-17 év):

Együttműködési megállapodás alapján (alapellátás)	84 fő
Nem együttműködési megállapodás alapján	163 fő
- ebből védelembe/nevelésbe vett	63 fő
Összesen	247 fő

Jelzések száma:

	Sajószentpéter
Összes jelzés száma: (0-17 év):	212
Egészségügyi szolgáltatótól:	26
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatótól:	13
Köznevelési intézménytől:	110
Rendőrségtől:	21
Pártfogó felügyelőtől:	0
Állampolgártól:	2
Önkormányzattól, jegyzőtől:	5
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró megyei kormányhivatal:	35

A szakmai tevékenységek adatai (éves, halmozott):

	Sajószentpéter
Családlátogatás:	2246
Információnyújtás:	5480
Segítő beszélgetés:	3402
Tanácsadás:	6185
Ügyintézéshez segítségnyújtás:	1081
Konfliktuskezelés:	10
Kríziskezelés:	3
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez:	44
Szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anya gondozása:	2
Esetmegbeszélés:	4
Esetkonzultáció:	401
Esetkonferencia:	2

4.2 A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 2022. évi szakmai tevékenységének összefoglalása

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2022-ben 147 gyermek gondozását látta el, ebből 63 gyermek állt védelembe/nevelésbe vétel alatt. 100 gyermek esetében a szakmai tevékenység első interjúval lezárható volt. A leggyakrabban tapasztalt szociális és gyermekvédelmi problémák között 2022-ben is “előkelő helyet” foglalt el a köznevelési törvény megszegése, a szülői együttműködés hiánya, a gyermekek magatartásából adódó veszélyeztetettség, valamint a gyermekek elhanyagolása.

A 2021-ben bekövetkezett jogszabályi változások értelmében a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés esetén a Szolgálatnak nem kell együttműködési megállapodást kötni a szülővel. Emellett a védelembe vételhez, nevelésbe vételhez kapcsolódóan továbbra is történik szolgáltatásnyújtás, az érintett gyermekek és családjaik esetében a családsegítők továbbra is bevont szakemberként szociális segítőmunkát folytatnak.

A Szolgálat munkatársai és a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei az elmúlt évben is törekedtek az összehangolt családgondozásra. A közös munkába fektetett idő és energia sok esetben nem a várt eredményt hozza, a veszélyeztetettség fennállásában pozitív irányú elmozdulás általában nehezen, lassan következik be. 2022-ben súlyos veszélyeztetettség miatt ideiglenes hatályú elhelyezésre nem került sor.

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata – többek között – a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése. A Szolgálat tapasztalatai, valamint a szakemberektől kapott visszajelzések alapján elmondható, hogy Sajószentpéteren a jelzőrendszer a törvényi előírásoknak megfelelően, szervezetten működött 2022-ben.

A jelzőrendszer tagjaival történő kapcsolattartás telefonon és személyesen egyaránt megvalósult, esetkonzultációra, tájékoztatásra, információcserére rendszeresen került sor a védőnői szolgálattal, a köznevelési intézményekkel, pártfogó felügyelővel, az esetmenedzserekkel.

A 0-17 éves korosztályt érintő jelzések számában csökkenés tapasztalható, 2021-ben 242, 2022-ben 212 jelzés érkezett a Szolgálathoz. A jelzéstevő személyét illetően átrendeződés mutatkozik, a köznevelési intézményektől közel 25%-kal, a járási hivatal gyámhivatalától pedig 23%-kal több jelzés érkezett 2021. évhez képest.

A jelzések tárgyában nem volt lényeges változás 2022-ben, mivel a jelzőrendszeri tagok által tapasztalt gyermekvédelmi problémák sem változtak jelentősen az elmúlt években. A jelzések tartalmilag megfelelőek, informatívak voltak. Túlnyomó többségben írásban érkeztek, a szóbeli jelzéseket követte az írásos forma. A jelzések körüli kommunikáció megfelelő, az információáramlás kétirányú volt.

Az intézkedési tervben megfogalmazott programok/feladatok túlnyomó része megvalósult. 2021. évhez képest 2022-ben valamennyi tervezett szabadidős programot sikerült lebonyolítani, valamint a jelzőrendszer tagjaival több közös családlátogatásra, esetkonzultációra, esetmegbeszélésre kerülhetett sor. A családsegítők köznevelési intézményekben tett látogatásai által személyes konzultációk valósultak meg a pedagógusokkal. Az adományközvetítést, valamint a szolgáltatásban részesülők számát illetően is jelentős emelkedés tapasztalható 2021. évhez képest. A jogszabályi előírásoknak megfelelően kerültek megszervezésre a szakmaközi megbeszélések, amelyek a jelzőrendszeri tagok aktív, kooperatív részvételével zajlottak.

A nem megfelelő anyagi és szociális helyzet, a munkanélküliség, az alacsony iskolai végzettség, a céltalanság, a pozitív családi minta hiánya halmozottan van jelen a családok, a gyermekek életében, a társadalmi, és a mikrokörnyezeti hatások erős befolyást gyakorolnak rájuk. A veszélyeztetettség megelőzése, a sokszor újratermelődő problémák kezelése a szakmailag jól felkészült, képzett szakembergárda mellett a jelzőrendszeri tagok szoros együttműködését kívánja a jövőben is.

4.3 A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása

Bölcsődei ellátás:

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része. A családban élő gyermekek életkorának és egészségi állapotának megfelelő gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést biztosít azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük vagy egyéb ok miatt ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A Sajtószentpéteri Területi Szociális Központ szervezeti egységként működik a bölcsőde.

Engedélyezett férőhelyek száma: 26 fő.

2021-ben összes beíratott gyermek száma: 44 fő. Ebből óvodába távozott: 18 fő.

I.	csoport: 20 hetes kortól-3 éves korig:	12 fő.
II.	csoport: 2 éves kortól-3 éves korig:	14 fő.

Férőhely kihasználtság:

A beíratott létszámhoz viszonyítva 100%-os kihasználtság.

Nyitvatartási idő:

A bölcsődebe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését figyelembe véve, reggel 6 órától 17 óráig, napi 11 órában látjuk el a gyermekeket. Meghosszabbított nyitvatartásra nem érkezett igény a szülőktől. A szülőkkal történt előzetes egyeztetés alapján a fenntartó a nyári szünet idejét 3 hét időtartamra határozta meg.

Térítési díj fizetés:

A bölcsődei szolgáltatást 2022. évben is térítési díj mentesen lehetett igénybe venni.

Az alábbi szám adatok a 2022. december 31-i állapotot tükrözik. Eszerint a beíratott gyermekek száma 26 fő.

Étkezési térítési díj fizetés:

100%-os étkezési térítési díjat fizet:	3 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, ingyenesen étkező:	0 fő
Hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő:	0 fő
Jövedelmi helyzet miatt ingyenesen étkező:	19 fő
Nevelésbe vételét rendelte el a hatóság, ezért ingyenesen étkező:	0 fő
3 vagy több gyermeket nevelnek a családban, ingyenesen étkező:	4 fő
Tartósan beteg, vagy fogyatékos:	0 fő
Családjában tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermeket nevelnek:	0 fő

A gyermekek rendszeres egészségügyi felügyeletét gyermekgyógyász szakorvos látja el, heti 4 órában.
A személyi és tárgyi feltételek a jogszabályi előírásoknak megfelelnek.

5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések

A beszámolási időszakban a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal megbízásából a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Módszertani Igazgatóság a család- és gyermekjóléti szolgáltatás, a Magyar Bölcsődék Egyesülete Bölcsődei Módszertani Szervezet a bölcsődei ellátás szakmai ellenőrzését elvégezte.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A Gyvt. 39. § (1) bekezdése szerint „A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.”

Ennek keretei:

- a veszélyeztető tényezők megszüntetése érdekében drogprevenciós, és a bűncselekmények elkövetésének várható következményeiről való tájékoztatás városi szinten,
- a családok gazdasági funkciójának (nehéz anyagi helyzetben lévők) szakmai tanácsadással történő támogatása,
- a bűnelkövető gyermekek és fiatalok számára preventív, szabadidős programok szervezése (játsszoház, sportprogramok, kirándulások), és ösztönzés az azokon való részvételre.

Cél: a gyermekek és a fiatalok személyiségének, jövőképeinek pozitív irányú alakítása, mely által a társadalom hasznos tagjává válhatnak.

6.1 A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2022. évben

Sajószentpéter város közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciója 2005-ben készült el, melyet Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 9/2006. (I.26.) határozatával fogadott el.

A koncepció célja, hogy a korszerű társadalmi bűnmegelőzés szellemében megfelelő keretet biztosítson Sajószentpéter Város Önkormányzatának az alapvető emberi jogok érvényesítése, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a jogsértéseket előidéző okok és a sértetté válás veszélyének csökkentése, a bűncselekmények eredményes megelőzése, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében tevékenykedők közötti célirányos párbeszéd megteremtésében kifejtett tevékenységhez.

Az Önkormányzat közbiztonsági, bűnmegelőzési feladatai rendkívül széleskörű, szerteágazó területet ölelnek fel.

A koncepció fontos elemei között szerepelt a bűnmegelőzésben érdekelt szervek, szervezetek, állampolgárok együttműködésének új alapokra helyezése, a közterületek rendjének fenntartása és hatékonyabb ellenőrzése, a lakosság személy- és vagyonbiztonságának megteremtése, az Önkormányzat felvilágosítási tanácsadói feladata a lakosság közbiztonság érzetének javításában, az időskorúak áldozattá válásának elkerülése.

A drog és a droghatású szerek elterjedése és használata ellen, az eredményes prevenció érdekében nagy erőfeszítéseket tesz a város, a rendőrség, a pedagógusok és a szociális szakemberek.

A Sajószentpéteri Kossuth Lajos Általános Iskolában és két tagintézményében a tavalyi évben is az „Iskola rendőr” program keretén belül iskolarendőr segítette a pedagógusok munkáját. Szükség esetén részt vettek az osztályfőnöki órákon, valamint az előző évekhez hasonlóan sor került dropprevenciós oktatásra.

2022-ben a „Csellengő” program keretében az iskolarendőrök és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői 2 alkalommal tartottak közösen ellenőrzést tanítási időben a városban csavargó, a köznevelési törvényt megszegő gyermekek kiszűrésére.

A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők száma az elkövetett bűncselekmények alapján, illetékességi területünkön 2022. évben az alábbiak szerint alakult:

Bűncselekmények száma:	4
- ebből a fiatalkorúak száma:	4
- ebből a gyermekkorúak száma:	0
Szabálysértések száma:	2
- ebből fiatalkorúak száma:	1
- ebből a gyermekkorúak száma:	1
Sértetté válások száma:	0
Kiskorúak veszélyeztetettsége (hány esetben):	0 esetben (0 családból 0 gyermek)
Fiatalkorúak veszélyeztetettsége (hány esetben):	0
Családon belüli bántalmazás előfordulása (hány esetben):	0 esetben (0 család)
Pártfogó felügyelet alatt álló fiatalkorúak száma:	3 fő

A településen a **pártfogó felügyelet alatt álló fiatalok száma 2021-ben 2 fő volt**, megelőző pártfogás alá 3 fiatal került. **2022-ben** pártfogó felügyelet alatt **3 fő** állt, megelőző pártfogás alá 1 fiatal került.

6.2 A bűnelkövetés okai:

- makrokörnyezeti hatások (azoknak a leglényegesebb társadalmi viszonyoknak az összessége, amelyek meghatározzák az adott társadalom típusát, alapberendezkedését, rétegszerkezetét, tulajdonviszonyait, az elosztási viszonyokat, a munkamegosztás rendszerét),
- média, erőszak,
- alkohol, drog, erőszak,
- mikrokörnyezeti hatások (a konkrét emberi kapcsolatok színtere),
- biológiai és pszichés tényezők,
- sértetti közrehatás.

A fiatalkori bűnözés okai megegyeznek a bűnözés általános okaival, de a 14-18 éves korosztály tekintetében a mikrokörnyezeti tényezők tekinthetők hangsúlyosabbnak:

- családi viszonyok, anyagi háttér,
- az iskola: a tanulás fontossága és a fiatalokat megmozgató programok hiánya,
- társas kapcsolatok, negatív hatású baráti kör
- média negatív hatása.

A fiatalkori bűnözés okai az anyagi haszonszerzés, az agresszivitás, a kalandvágy, a rossz baráti környezet és a társadalom egyéb szegmenseinek befolyásoló hatása, az alacsony jövedelem és pénzzavar, a családi problémák. Elmondható tehát, hogy a településen a nem megfelelő szocializáció, a baráti kapcsolatok, a céltalanság is szerepet játszik a bűnözővé válásban, és ezen okokhoz társulva a média erősítheti a hajlamot a deviáns magatartás tanúsítására.

Deviáns fiatalok esetében a szülői együttműködés hiánya, a fiatalok céltalansága, a jövőkép nélkülség erőteljesen csökkenti a szociális segítő munka keretében történő gondozás hatékonyságát.

A gyermek- és fiatalok bűnelkövetésének megelőzésében nagy szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, a közoktatási intézményeknek, a civil szervezeteknek, az egyházaknak, a rendőrségnek és az önkormányzatoknak. A bűnmegelőzést minél korábban el kell kezdeni a gyermekeknél, akár már óvodás kortól.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok:

- A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése a köznevelési intézmények, a gyermekvédelmi szolgáltatások, az egészségügyi szolgáltatók és a rendőrség közreműködésével közös programok szervezésén és lebonyolításán keresztül.
- Egészségfejlesztés, drogprevenció.
- A szociális és gyermekvédelmi, továbbá a kulturális, sport, szabadidő szolgáltatások szervezése figyelembe véve a fiatalok igényeit.
- Hátrányos helyzetű fiatalok integrációjának elősegítése (pl.: Útravaló Ösztöndíjprogram).
- A szabadidős programok megvalósítására irányuló kezdeményezések önkormányzati támogatása.
- A civil szervezetek, a települési nemzeti önkormányzatok kezdeményezéseinek támogatása.
- Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetésre jogosultak folyamatos tájékoztatása az igénybevétel lehetőségéről.
- Közfoglalkoztatás megszervezése, mellyel a családok anyagi helyzete javulhat.
- A gyermekvédelmi munkában dolgozó szakemberek továbbképzésének biztosítása.
- A családsegítők munkájának támogatása, az adományok fogadása és a rászorulóknak felé való közvetítés megszervezése.
- A bűnmegelőzést elősegítő helyi rendelkezések, szabályok, koncepciók felülvizsgálata.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérjük a beszámoló megvitatását és annak elfogadását.

Sajószentpéter, 2023. április 17.